EUROPEES PARLEMENT

2004 *2009*

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

2006/0158(CNS)

3.2.2009

*

ONTWERPVERSLAG

over het ontwerp van kaderbesluit van de Raad inzake de toepassing, tussen de lidstaten van de Europese Unie, van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen inzake toezichtmaatregelen als alternatief voor voorlopige hechtenis
17002/2008 – C6-0009/2009 – 2006/0158(CNS))(Hernieuwde raadpleging)

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Ioannis Varvitsiotis

Verklaring van de gebruikte tekens

*	Raadplegingsprocedure *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
**I	Samenwerkingsprocedure (eerste lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
**II	Samenwerkingsprocedure (tweede lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt* *Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt*
***	Instemming *Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen*
***I	Medebeslissingsprocedure (eerste lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
***II	Medebeslissingsprocedure (tweede lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt* *Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt*
***III	Medebeslissingsprocedure (derde lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerptekst*

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in ***vet cursief*** aangegeven. Bij wijzigingsbesluiten worden in amendementen van het Parlement op een niet door de Commissie gewijzigde bepaling de uit het basisbesluit overgenomen tekstdelen in **vet** gemarkeerd. Een eventuele schrapping van dergelijke tekstdelen wordt als volgt aangegeven : [...].
De markering in *mager cursief* is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

Blz.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 5

TOELICHTING 20

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het ontwerp van kaderbesluit van de Raad inzake de toepassing, tussen de lidstaten van de Europese Unie, van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen inzake toezichtmaatregelen als alternatief voor voorlopige hechtenis (17002/2008 – C6-0009/2009 – 2006/0158(CNS))

(Raadplegingsprocedure –hernieuwde raadpleging)

Het Europees Parlement,

– gezien de ontwerptekst van de Raad (17002/2008),

– gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2006)0468),

– onder verwijzing naar zijn standpunt van 7 november 2007[1],

– gelet op artikel 34, lid 2, onder b) van het EU-Verdrag,

– gelet op artikel 39, lid 1 van het EU-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C6-0009/2009),

– gelet op artikel 93, artikel 51 en artikel 55, lid 3 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A6-0000/2009),

1. hecht zijn goedkeuring aan de ontwerptekst van de Raad, als geamendeerd door het Parlement;

2. verzoekt de Raad de tekst dienovereenkomstig te wijzigen;

3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;

4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in de tekst of deze door een andere tekst te vervangen;

5. is vastbesloten om, mocht het ontwerp niet voor de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon worden aangenomen , elk toekomstig voorstel via de urgentieprocedure te behandelen, in nauwe samenwerking met de nationale parlementen;

6. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

[1] Aangenomen teksten, P6_TA(2007)0551.

Amendement 1

Ontwerp Raad
Overweging 13 bis (nieuw)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
	(13 bis) In geval van schending van een Europees surveillancebevel kan de uitvaardigende autoriteit beslissen een Europees aanhoudingsbevel te doen uitgaan om de verdachte te laten overbrengen naar de beslissingsstaat. In dergelijke omstandigheden, die strikt beperkt moeten blijven tot gevallen waarin dit kaderbesluit van toepassing is, geldt Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 voor alle strafbare feiten waarvoor een Europees surveillancebevel kan worden uitgevaardigd.

Or. en

Motivering

Het is van belang dat duidelijk en expliciet wordt aangegeven dat het Europees aanhoudingsbevel alleen voor delicten geldt waarbij schending van een Europees surveillancebevel in het geding is. Het is niet de bedoeling dat het Europees aanhoudingsbevel tot alle gevallen wordt uitgebreid.

Amendement 2

Ontwerp Raad
Overweging 17 bis (nieuw)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
	(17 bis) De Commissie moet zo spoedig mogelijk een voorstel indienen voor een rechtsinstrument betreffende procedurele waarborgen in strafprocedures.

Or. en

Motivering

Een op wederzijdse erkenning stoelend rechtsinstrument kan slechts doeltreffend zijn indien het wordt aangevuld met coherente en doeltreffende procedurele waarborgen.

Amendement 3

Ontwerp Raad
Artikel 2 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
	2 bis. Voor de doeleinden van dit Kaderbesluit wordt een persoon als niet-ingezetene beschouwd indien zijn/haar wettelijke en gewoonlijke verblijfplaats zich bevindt in een andere lidstaat dan de lidstaat waarin de procedure loopt.

Or. en

Motivering

De definitie van verblijfplaats moet worden verduidelijkt.

Amendement 4

Ontwerp Raad
Artikel 4 – lid 1 - letter a)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
a) "beslissing inzake toezichtmaatregelen", uitvoerbare beslissing, door een bevoegde autoriteit van de beslissingsstaat tijdens de strafprocedure genomen overeenkomstig de wetgeving en procedures van die staat, waarbij jegens een natuurlijke persoon, als alternatief voor voorlopige hechtenis, een of meer toezichtmaatregelen worden getroffen;	a) "beslissing inzake toezichtmaatregelen", uitvoerbare beslissing, door een bevoegde ***gerechtelijke*** autoriteit van de beslissingsstaat tijdens de strafprocedure genomen overeenkomstig de wetgeving en procedures van die staat, waarbij jegens een natuurlijke persoon, als alternatief voor voorlopige hechtenis, een of meer toezichtmaatregelen worden getroffen;

Or. en

Motivering

Een van de belangrijkste procedurele waarborgen is dat beslissingen die de persoonlijke vrijheid betreffen slechts door gerechtelijke autoriteiten kunnen worden genomen. Dat was ook de strekking van het Commissievoorstel.

Amendement 5

Ontwerp Raad
Artikel 4 - lid 1 - letter d bis) (nieuw)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
	d bis) "bevoegde autoriteit in de beslissingsstaat": een gerecht, een rechter, een onderzoeksmagistraat of een openbare aanklager dat/die krachtens het nationale recht bevoegd is een beslissing inzake toezichtmaatregelen uit te vaardigen;

Or. en

Motivering

Een van de belangrijkste procedurele waarborgen is dat beslissingen die de persoonlijke vrijheid betreffen slechts door gerechtelijke autoriteiten kunnen worden genomen. Dat was ook de strekking van het Commissievoorstel.

Amendement 6

Ontwerp Raad
Artikel 4 - lid 1 - letter d ter) (nieuw)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
	d ter) "bevoegde autoriteit in de beslissingsstaat": een gerecht, een rechter, een onderzoeksmagistraat of een openbare aanklager dat/die krachtens het nationale recht bevoegd is een beslissing inzake toezichtmaatregelen ten uitvoer te leggen en te bewaken;

Or. en

Motivering

Een van de belangrijkste procedurele waarborgen is dat beslissingen die de persoonlijke vrijheid betreffen slechts door gerechtelijke autoriteiten, d.w.z. rechters, onderzoeksmagistraten en openbare aanklagers, ten uitvoer gelegd en bewaakt kunnen worden. Dat was ook de strekking van het Commissievoorstel.

Amendement 7

Ontwerp Raad
Artikel 6 – lid 2

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
2. In afwijking van lid 1 en onverminderd lid 3, kunnen de lidstaten andere dan rechterlijke autoriteiten aanwijzen als bevoegd om beslissingen krachtens dit kaderbesluit te nemen, mits deze autoriteiten volgens de nationale wetgeving en procedures bevoegd zijn om soortgelijke beslissingen te nemen.	***Schrappen***

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de amendementen op artikel 4.

Amendement 8

Ontwerp Raad
Artikel 9 – lid 1

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
1. De beslissing inzake toezichtmaatregelen kan worden toegezonden aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de betrokkene zijn gewone wettelijke verblijfplaats heeft, indien deze, na van de betreffende maatregelen op de hoogte te zijn gebracht, bereid is naar die staat terug te keren.	1. De beslissing inzake toezichtmaatregelen kan worden toegezonden aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de betrokkene zijn gewone wettelijke verblijfplaats heeft, indien deze, na ***op accurate wijze*** van de betreffende maatregelen op de hoogte te zijn gebracht ***in een taal die hij/zij begrijpt***, bereid is naar die staat terug te

keren.

Or. en

Motivering

In afwachting van de vaststelling van een verreikend instrument op het gebied van de procedurele waarborgen, zou het dienstig zijn om ten minste minimale procedurele waarborgen vast te stellen voor de tenuitvoerlegging van toezichtmaatregelen, en met name het recht van de verdachte om accuraat te worden geïnformeerd in een taal die hij/zij begrijpt.

Amendement 9

Ontwerp Raad
Artikel 13 – lid 2

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
2. De aangepaste toezichtmaatregel mag niet strenger zijn dan de oorspronkelijk opgelegde maatregel.	2. De aangepaste toezichtmaatregel ***is slechts van technische aard en kan op zichzelf de verdachte geen aanvullende verplichtingen opleggen***. ***Zij*** mag niet strenger zijn dan de oorspronkelijk opgelegde maatregel.

Or. en

Motivering

Het moet duidelijk worden gemaakt dat de uitvoerende autoriteit geen verplichtingen kan toevoegen aan die welke door de uitvaardigende autoriteit zijn opgelegd. De uitvoerende autoriteit kan alleen technische aanpassingen aanbrengen in het Europees surveillancebevel.

Amendement 10

Ontwerp Raad
Artikel 14 – lid 1

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
1. Tot erkenning van de beslissing inzake toezichtmaatregelen leiden, overeenkomstig dit kaderbesluit en zonder toetsing op dubbele strafbaarheid, de	***Schrappen***

navolgende strafbare feiten, indien deze in de beslissingsstaat strafbaar zijn gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel met een maximum van ten minste drie jaar, zoals omschreven in de wet van die staat:
- deelneming aan een criminele organisatie,
- terrorisme,
- mensenhandel;
- seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie;
- illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen,
- illegale handel in wapens, munitie en explosieven,
- corruptie;
- fraude, met inbegrip van fraude waardoor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen worden geschaad in de zin van de Overeenkomst van 26 juli 1995 aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen,
- witwassen van opbrengsten van strafbare feiten,
- valsemunterij, met inbegrip van namaak van de euro;
- cybercriminaliteit,
- milieumisdrijven, met inbegrip van de illegale handel in bedreigde diersoorten en de illegale handel in bedreigde planten- en boomsoorten,
- hulp bij illegale binnenkomst en illegaal verblijf,
- moord en doodslag, zware lichamelijke mishandeling,
- illegale handel in menselijke organen en weefsels,
- ontvoering, wederrechtelijke vrijheidsberoving en gijzeling,
- racisme en vreemdelingenhaat,
- georganiseerde of gewapende diefstal,
- illegale handel in cultuurgoederen, waaronder antiquiteiten en kunstvoorwerpen,
- oplichting,

- racketeering en afpersing,
- namaak van producten en productpiraterij,
- vervalsing van administratieve documenten en handel in valse documenten,
- vervalsing van betaalmiddelen,
- illegale handel in hormonale stoffen en andere groeibevorderaars,
- illegale handel in nucleaire of radioactieve stoffen,
- handel in gestolen voertuigen,
- verkrachting,
- opzettelijke brandstichting,
- misdrijven die onder de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof vallen,
- kaping van vliegtuigen en schepen,
- sabotage.

Or. en

Motivering

As this framework decision aims to apply the least coercive measures to suspects who would otherwise most likely be subject to the application of a prison pre-trial measure, it makes no sense to make the recognition and execution of the decision on supervision measures subject to the verification of the dual criminality. In fact, Article 14, excluding the verification of dual criminality for the categories of offences listed, implicitly, allows a ground for refusal based on the lack of dual criminality for all the offences not included in the list. This would concretely result in a worse treatment of the suspect as in case of lack of dual criminality it would be more likely that he/she would be subject to provisional detention instead of a non detentive measure applied in a Member States where that behaviour is not punishable. Moreover, fixing the threshold for the exclusion of the verification of dual criminality in three years would mean leaving out of the scope of Paragraph 1 the cases which are likely to be more frequent: less serious crime. Finally, the verification of double criminality should gradually disappear from instruments founded on mutual recognition. The provision which this amendment removes is a step in the opposite direction and was not envisaged in the European Commission proposal.

Amendement 11

Ontwerp Raad
Artikel 14 – lid 2

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
2. De Raad kan te allen tijde, met eenparigheid van stemmen en na raadpleging van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 39, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, besluiten andere categorieën van strafbare feiten aan de lijst van lid 1 toe te voegen. De Raad overweegt in het licht van het hem overeenkomstig artikel 27 van dit kaderbesluit voorgelegde verslag of de lijst moet worden uitgebreid of gewijzigd.	***Schrappen***

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de andere amendementen op artikel 14.

Amendement 12

Ontwerp Raad
Artikel 14 – lid 3

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
3. Ten aanzien van andere dan de in lid 1 genoemde strafbare feiten kan de tenuitvoerleggingsstaat de erkenning van de beslissing inzake toezichtmaatregelen afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de daaraan ten grondslag liggende feiten ook naar het recht van de tenuitvoerleggingsstaat een strafbaar feit vormen, ongeacht de bestanddelen of de omschrijving ervan.	***Schrappen***

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de andere amendementen op artikel 14.

Amendement 13

Ontwerp Raad
Artikel 14 – lid 4

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
4. Om grondwettelijke redenen kunnen de lidstaten bij de aanneming van dit kaderbesluit in een ter kennis van het secretariaat-generaal van de Raad te brengen verklaring meedelen dat zij lid 1 niet zullen toepassen op sommige of alle in dat lid vermelde strafbare feiten. Deze verklaring kan te allen tijde worden ingetrokken. De verklaring, evenals de intrekking ervan, worden in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakt.	***Schrappen***

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de andere amendementen op artikel 14.

Amendement 14

Ontwerp Raad
Artikel 15 - lid 1 – letter d)

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
d) de beslissing inzake toezichtmaatregelen, in de gevallen bedoeld in artikel 14, lid 3, en, indien de tenuitvoerleggingsstaat een verklaring op grond van artikel 14, lid 4, heeft afgelegd, in de gevallen bedoeld in artikel 14, lid 1, betrekking heeft op een feit dat volgens	***Schrappen***

het recht van de tenuitvoerleggingsstaat niet strafbaar is; ter zake van belastingen, douanerechten en deviezen evenwel mag de tenuitvoerlegging van de beslissing niet worden geweigerd op grond van het feit dat de tenuitvoerleggingsstaat niet dezelfde soort belastingen heeft, of niet dezelfde soort regelgeving voor belastingen, douanerechten en deviezen, als de beslissingsstaat;

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de amendementen op artikel 14.

Amendement 15

Ontwerp Raad
Artikel 21 – lid 1

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
1. Indien de bevoegde autoriteit van de beslissingsstaat een aanhoudingsbevel ***of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing*** heeft uitgevaardigd, wordt de betrokkene aan de bevoegde autoriteit overgeleverd volgens de procedure van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel.	1. Indien de bevoegde autoriteit van de beslissingsstaat een aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd ***in geval van schending van de toezichtmaatregel***, wordt de betrokkene aan de bevoegde autoriteit overgeleverd volgens de procedure van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel.

Or. en

Motivering

In het advies van 2007 had de rapporteur expliciet verwezen naar gevallen van schending van toezichtmaatregelen en benadrukt dat er geen parallel overdracht- of uitleveringssysteem moest worden gecreëerd naast het Europees aanhoudingsbevel. De verwijzing naar het Europees aanhoudingsbevel is dus zeer welkom.

Amendement 16

Ontwerp Raad
Artikel 21 – lid 3

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
3. Elke lidstaat kan, bij de omzetting van dit kaderbesluit of op een later tijdstip, aan het secretariaat-generaal van de Raad meedelen dat hij, wanneer over de overlevering van de betrokkene aan de beslissingsstaat wordt beslist, artikel 2, lid 1, van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel zal toepassen.	***Schrappen***

Or. en

Motivering

Gezien het doel van dit rechtsinstrument moeten alle strafbare feiten worden bestreken, zonder dat er drempels worden bepaald.

Amendement 17

Ontwerp Raad
Artikel 21 – lid 4

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
4. Het secretariaat-generaal van de Raad stelt de ontvangen informatie ter beschikking van alle andere lidstaten en van de Commissie.	***Schrappen***

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de amendementen op artikel 21.

Amendement 18

Ontwerp Raad
Bijlage 1 - Gegevens betreffende de beslissing inzake toezichtmaatregelen (f) – punt 2

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
2. Als de in punt 1 genoemde vermeende strafbare feiten een of meer van de volgende vermeende strafbare feiten - zoals omschreven in het recht van de beslissingsstaat - vormen die in de beslissingsstaat strafbaar zijn gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel met een maximum van ten minste drie jaar, gelieve dit dan te bevestigen door de overeenkomstige vakken aan te kruisen: ***- deelneming aan een criminele organisatie,*** ***- terrorisme,*** ***- mensenhandel;*** ***- seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie;*** ***- illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen,*** ***- illegale handel in wapens, munitie en explosieven,*** ***- corruptie;*** ***- fraude, met inbegrip van fraude waardoor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen worden geschaad in de zin van de Overeenkomst van 26 juli 1995 aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen,*** ***- witwassen van opbrengsten van strafbare feiten,*** ***- valsemunterij, met inbegrip van namaak van de euro;*** ***- cybercriminaliteit,*** ***- milieumisdrijven, met inbegrip van de illegale handel in bedreigde diersoorten en de illegale handel in bedreigde planten- en boomsoorten,*** ***- hulp bij illegale binnenkomst en illegaal verblijf,*** ***- moord en doodslag, zware lichamelijke***	***Schrappen***

mishandeling,
- illegale handel in menselijke organen en weefsels,
- ontvoering, wederrechtelijke vrijheidsberoving en gijzeling,
- racisme en vreemdelingenhaat,
- georganiseerde of gewapende diefstal,
- illegale handel in cultuurgoederen, waaronder antiquiteiten en kunstvoorwerpen,
- oplichting,
- racketeering en afpersing,
- namaak van producten en productpiraterij,
- vervalsing van administratieve documenten en handel in valse documenten,
- vervalsing van betaalmiddelen,
- illegale handel in hormonale stoffen en andere groeibevorderaars,
- illegale handel in nucleaire of radioactieve stoffen,
- handel in gestolen voertuigen,
- verkrachting,
- opzettelijke brandstichting,
- misdrijven die onder de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof vallen,
- kaping van vliegtuigen en schepen,
- sabotage.

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de amendementen op artikel 14.

Amendement 19

Ontwerp Raad
Bijlage 1 - Gegevens betreffende de beslissing inzake toezichtmaatregelen (f) – punt 3

Door de Raad voorgestelde tekst	*Amendement*
3. Voor zover de in punt 1 genoemde vermeende strafbare feiten niet onder	***Schrappen***

punt 2 vallen, of de beslissing samen met het certificaat wordt toegezonden aan een lidstaat die heeft verklaard een dubbelestrafbaarheidstoets te zullen verrichten (artikel 14, lid 4, van het kaderbesluit), gelieve een volledige beschrijving van de vermeende strafbare feiten te geven:

Or. en

Motivering

Deze bepaling moet worden geschrapt omwille van de coherentie met de amendementen op artikel 14.

TOELICHTING

Zoals reeds werd benadrukt in het eerste advies over dit wetgevingsvoorstel, moet de maatregel van voorlopige hechtenis worden beschouwd als een buitengewone maatregel waarbij strikt moet worden gecontroleerd of het recht op vrijheid en de onschuldpresumptie in acht worden genomen[1]. Voorlopige hechtenis mag dan ook nooit verplicht worden gesteld of om punitieve redenen worden toegepast[2]. In de fase van voorlopige hechtenis moet derhalve zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van niet-vrijheidsbenemende surveillancemaatregelen.

Vrijheidsstraffen in de fase van voorlopige hechtenis mogen in beginsel slechts worden opgelegd als een uiterste middel om drie klassieke situaties te voorkomen: vluchtgevaar, het laten verdwijnen van bewijsmateriaal en recidivegevaar.

In een gemeenschappelijke Europese rechtsruimte zonder interne grenzen moet ervoor gezorgd worden dat een verdachte die geen ingezetene van het land van vervolging is, geen andere behandeling krijgt dat verdachten die wel ingezetenen zijn.

Tot nu toe konden maatregelen die als alternatief voor de voorlopige hechtenis gelden niet over de grenzen heen erkend worden, omdat er nog geen instrument voor wederzijdse erkenning bestond, hetgeen resulteerde in obstructie van de gerechtelijke bescherming van individuele rechten.

Er bestaat een duidelijk gevaar van ongelijke behandeling tussen twee categorieën: EU-burgers die niet woonachtig zijn in het land waar zij van een strafbaar feit verdacht worden, en EU-burgers die wel ingezetenen zijn. Dit kan bovendien als een belemmering van het vrije personenverkeer worden beschouwd.

In het licht van het voorafgaande is uw rapporteur een fervent voorstander van deze wetstekst omdat deze wederzijdse erkenning van surveillancebevelen in afwachting van het proces mogelijk maakt. Dankzij dit instrument worden de bevoegde nationale autoriteiten aangemoedigd EU-burgers die niet in hun land woonachtig en in afwachting van hun proces zijn, niet vast te houden omdat er sprake kan zijn van vluchtgevaar, maar hen te laten terugkeren naar de lidstaat waar zij hun gewone en wettelijke woon- of verblijfplaats hebben.

---

[1] Artikel 6, lid 2 EUV bepaalt dat de Unie de grondrechten eerbiedigt zoals die gewaarborgd worden door het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM, 1950) en zoals ze uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten voortvloeien, als algemene beginselen van het Gemeenschapsrecht.
De grondrechten en fundamentele vrijheden als gewaarborgd door het EVRM die betrekking hebben op voorlopige hechtenis en alternatieven daarvoor zijn:
- artikel 5, lid 1: "Een ieder heeft recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon."
- artikel 6. lid 2: "Een ieder tegen wie een vervolging is ingesteld, wordt voor onschuldig gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan."
- artikel 5, lid 1, onder c): "indien hij op rechtmatige wijze is gearresteerd of gedetineerd teneinde voor de bevoegde rechterlijke instantie te worden geleid, wanneer er een redelijke verdenking bestaat, dat hij een strafbaar feit heeft begaan of indien het redelijkerwijs noodzakelijk is hem te beletten een strafbaar feit te begaan of te ontvluchten nadat hij dit heeft begaan;"

[2] Aanbeveling Rec(2006)13 van de Raad van Europa.

Tegen deze achtergrond verwelkomt de rapporteur het feit dat in de gewijzigde tekst rekening is gehouden met zijn suggestie het toepassingsgebied van het kaderbesluit uit te breiden door een verdachte de mogelijkheid te bieden de bevoegde uitvaardigende autoriteit te verzoeken het surveillancebevel door te sturen naar een andere lidstaat dan die waar de betrokkene zijn of haar gewone en wettelijke verblijfplaats heeft. Ook verduidelijkt de rapporteur de definitie van verblijfplaats. Met het oog op de doeleinden van het voorstel is het van essentieel belang de betekenis van verblijfplaats niet te beperken tot het begrip "permanente" verblijfplaats dat reeds zijn ingang in de Gemeenschapsterminologie heeft gevonden. Wel moet verduidelijkt worden dat de verblijfplaats de wettelijke en gewone verblijfplaats dient te zijn. Hiervoor moeten feitelijke omstandigheden in aanmerking worden genomen.

Aangezien dit kaderbesluit tot doel heeft de minst dwingende maatregelen op te leggen aan verdachten die anders hoogstwaarschijnlijk in voorlopige hechtenis zouden worden genomen, heeft het geen zin de erkenning en tenuitvoerlegging van de beslissing inzake toezichtmaatregelen te onderwerpen aan de dubbelestrafbaarheidstoets. Artikel 14 en artikel 15, lid 1, onder d) sluiten de dubbelestrafbaarheidstoets uit voor de opgesomde strafbare feiten en bieden daarmee een weigeringsgrond op basis van het ontbreken van dubbele strafbaarheid voor de niet in de lijst vermelde strafbare feiten. Dat zou in de praktijk leiden tot een slechtere behandeling van de verdachte, aangezien het, wanneer er geen sprake is van een dubbel strafbaar feit waarschijnlijker zou zijn dat hij of zij in voorlopige hechtenis zou worden genomen in plaats van te worden onderworpen aan een niet-detentieve maatregel die zou worden toegepast in een lidstaat waar die gedraging niet strafbaar is. Als de drempel voor de uitsluiting van de dubbelestrafbaarheidstoets op drie jaar wordt vastgesteld, zou dat bovendien betekenen dat de gevallen die zich waarschijnlijk het vaakst voordoen – minder ernstige misdrijven - buiten de toepassingssfeer van artikel 14, lid 1 zouden vallen: Tot slot zou de toetsing op dubbele strafbaarheid geleidelijk moeten verdwijnen uit op wederzijdse erkenning stoelende instrumenten.

Met het oog op een zo goed mogelijke behandeling van verdachten, en in afwachting van de vaststelling van een verreikend instrument op het gebied van de procedurele waarborgen, zou het dienstig zijn om ten minste minimale procedurele waarborgen vast te stellen voor de tenuitvoerlegging/aanpassing van toezichtmaatregelen, en met name het recht van de verdachte om op accurate wijze te worden geïnformeerd in een taal die hij/zij begrijpt.

Wat het overdrachtmechanisme en de nieuwe verwijzing naar het Europees aanhoudingsbevel betreft, had de rapporteur in het advies van 2007 expliciet verwezen naar gevallen van schending van toezichtmaatregelen en benadrukt dat er geen parallel overdracht- of uitleveringssysteem moest worden gecreëerd naast het Europees aanhoudingsbevel. De verwijzing naar het Europees aanhoudingsbevel is dus welkom. De rapporteur is niettemin van mening dat de bevoegde uitvaardigende autoriteit van geval tot geval zou moeten beslissen of een verdachte, in geval van schending van de toezichtmaatregel, moet worden gearresteerd en overgeleverd aan de beslissingsstaat.

Daarnaast moet duidelijk worden uitgesproken dat alle strafbare feiten bestreken moeten worden, zonder drempels te stellen. Daarom moet bij de invoering van het ESB het toepassingsgebied van het EAB tot alle strafbare feiten worden uitgebreid.